

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työllänsienestysliikkeen kannattaja, ilmestyy Astoriassa, Ore., joka tiistai 1ne Western Workmen's Pub. Co:n kustantamana.

Huoneusto sijaitsee 10:n ja Duane katu-
tulen kulmassa. Puhelin 365.
Ilmoitushinta 50 senttiä tuumalta kerran.
Naimailmoituksista \$1.00 ensimmäiseltä tuumalta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta lisää.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
1 vuosikerta \$1.00, puoli vuotta 60c
CANADAAN
1 vuosikerta \$1.25 puoli vuotta 75c
SUOMEEN
1 vuosikerta \$1.50, puoli vuotta 80c

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE.)

Organ of the Finnish Working Women in America. Published every Tuesday by The Western Workmen's Publishing Co. Advertising rates 50c per inch per insertion.

SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:
One year \$1.00, 6 months 60c
IN CANADA:
One year \$1.25, 6 months 75c
IN FOREIGN COUNTRIES:
One year \$1.50, 6 months 80c

ADDRESS: TOVERITAR

Box 99, Astoria, Ore.

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, Under the Act of March 3rd, 1879.

TOIMITUS

Selma Jokela-McCone

231½ Oak St., Portland, Ore.



**Toverittaren yksityisnumeroiden hinta on viisisenttiä kappale päit-
si niputtain ostain, jolloin ne ovat
(viisi kappaletta ja siitä ylös-
päin) kaksi senttiä kappale.**

**Toverittaren tilaajaluettelo osoit-
taa seuraavaa:**

Uusia tilauksia 108
Uudistuksia 50
Katkenut 61

"SÄKENIÄ"

Helmikuun numero on saapunut Toverittaren toimitukselle. Tämä numero samoin kuin monet edelliset numerot, on hyvä; monipuolinen, runsaasti kuvitettu. Kaunokirjallisuutta ja tieteellisenä julkaisuna on "Säkenet" todellakin sellainen julkaisu, että oikein täytyy ihmetellä sitä että jo meidän valistuneella aikakaudellamme vielä kannatuksen puutteessa täytyy sen kustantajain kärsiä "muutamana sadan dollarin tappioksi".

KAHVI-JUTTUJA

Uusia tilauksia on viime viikolla Toverittarelle lähetetty vaan 76 ja katkeamaan on päästetty tilauksia 40 ja uudistuksia on vaan 22. Missäs niiden asiamiesten silmät ovat viime viikolla olleet? Pitäkääpä tarkasti silmillä tilauslistaa. Se näyttää teille miten monta tilausta milläkin viikolla paikkakunnallanne katkeaa ja keneltä, joten tiedätte käydä tilaukset uudistamassa. Tilauksen uudistukset pitäisi lähettää konttorin vähintään viikkoa ennen kuin tilausaika päättyy.

Tässä osastossa viime numerossa puhuttiin Toverittaren laajentamisen välttämättömyydestä ja samalla luettiin muutamia niistä aineista, joita Toverittaren tulisi viikottain käsitellä. Siinä m.m. mainittiin, eli tahdottiin mainita keittäminen, mutta jollain ihmeen tavalla oli keittämisestä painossa tehty kehittäminen. Täähän löytynee selitys siitä, että korrehtuurin lukija, samoin kuin latojat ja muut painotyöläiset, on mies. Ja harvassa niitä miehiä löytyy, jotka keittämisestä mitään tietävät, siksi he sitä voivat sanoa vaikka kehittämiseksi.

Toimituksen varastossa on lähetetty kirjotuksia päivän polttavista kysymyksistä — ja kuitenkin niiden täytyy jäädä varttomaan seuraavan numeron ilmestymistä ennenkuin ne voidaan saada tilaajain luettavaksi. Niiden muassa on katsaus Alexandra

pio" vuosittain, kuten äskeisissä Raivaajan kokousraporteissa ilmoitettiin.

LASTEN KEVÄÄN SISÄLTÖLUETTELON

oli pujahtanut paha virhe.

Runo "Sotalapset" on Mikael Rutasen kirjoittama ja Lyyli Eroselta on runo "Yksin maailmalla". Virhe oli siinä, että edellämainittu runo oli ilmoitettu Lyyli Erosen kirjoittamaksi ja hänen runonsa jätetty kokonaan mainitsematta.

NUORTEN PAKINAA

WOODLAND, WASH.

Nyt koska luontokin on pukeutut itsensä valkoiseen vaippaan, niin piirrän taas muutaman rivin. Talvihän se tuli uudestaan, vaikka jo aikoi olla kesäkin.

Johan joukkoomme on ilmaantunut toinenkin poika. Hän on Väinö Mattson, Seattlesta, ja on hän ottanut osaa kilpailuumme. Tervetuloa joukkoomme. Koetappas nyt Väinö kirjoitella nuorten osastoomme oikein innolla. Näytetään tytöille, että osamme kyllä kirjoittaa. Olemmehan vain hiljastuneet vähän kun olemme noudattaneet amerikalaisia tapaa, että "ladies first", eikö niin?

Eräs toverimme "Toverissa" ehdotti aineen mistä meidän olisi kirjoitettava. Muistaakseni se oli jostakin näin, että kuinka voitaisiin saada ihmiset käyttäytymään siivostilamissa ja puhetilaisuuksissa. Kehoitetaan teitä ottamaan tämä huomioon, vaikka en itse nykyisten olosuhteiden vuoksi voi tästä nyt kirjoittaa. Koetan kuitenkin seurata teidän kirjoituksianne tästä asiasta ja jos voin, niin autan teitä sitten. Siispä touhuun!

— Woodlandin poika hoi!
— No, mitä nyt?
— Onko siellä Woodlandissa naisia?

— On, mutta mitä sinä siitä kyselet?

— Kuinka paljon?
— No, on niitä täällä joku kymmen. Toverittaren lukijoita yksitoista. Mutta miksi olet niin utelias?

— Sentähden vaan, kun ei sieltä ole koskaan näkynyt Toverittareissa naisten kirjoituksia. Olen päässyt siihen luuloon, ettei siellä naisia olekaan.

— Se on nyt sillä lailla, että tääl-

Kollontayn elämänavaiheisiin Hilja Pärssiseltä, jossa selvää että Alexandra Kollontay on melkäläinen ei ainoastaan aatoverina, mutta myöskin on hän meille suomalaisille verisukulainen.

Sitten on kirjoitus "Työläisäidiltä" syntäväsyyden rajotuksesta otsakkeella: "Val emme saisi asiasta tietää". Siinä vastatullaan eräaseen Raivaajan "Päivästä päivään" osastossa olleeseen arvosteluun mainitun asian käsittelemisestä meikäläisissä lehdistä. Minä en ole sattunut sitä arvostelua näkemään, sillä vaikka minulle Raivaaja tulee, niin en silti saa joka numeroa nähdäkseeni, johon tietysti on syytä keho postin hoito. Voiskohan "Työläisäiti" lähettää minulle mainitun arvostelun, vaikka kyllä muutenkin teidän kirjoituksenne julkaistaan.

Se palvelijattarien osasto Toverittareen syntyi jo hieman ennen kuin sen "synnyttäjä" se Astorian osaston alustus tuleville kokouksille. Mutta hyvä näinkin. Juuri se, että ruvetaan antamaan jollekin asialle huomiota, ja kannattamaan sitä, takaa sen olemassaolon. Toimitus on voimaton synnyttämään ja ylläpitämään jotain osastoa, siinä tapauksessa, jos eivät juuri ne asianomaiset, jotka sitä ovat lähinnä, anna sille mitään huomiota. Enemmän mitä toimitus voi tehdä, on, että koettaa virittää asianomaisissa innostusta omaan asiaansa.

Toverittaren lasten osastoa oli koetettu vuosikautia pitää yllä keinotekoisesti — ilman tuloksia. Samoin

tä ukot ovat täytyneet lähteä pois ansiotöihin ja naisilla on niin kiire, kun pitää hoitaa koko talous, että he eivät jouda kirjoittaa.

Aivanhan sinäkin puhut, niinkuin toivoisit etteivät he kirjoittaisikaan. Minä sanon, että vaikka olisi kuinka kiire, niin pitäisi heidän kuitenkin kirjoittaa Toverittareen, joka on ainoa naisten äänenkannattaja Amerikassa. Ja kun siellä on niin monta Toverittaren tilaajaa, niin luulisi heistä jonkun voivan sen verran kirjoittaa.

Oletpa saanut minut tunnustamaan. Jos ei tämä sinun erehdyksesi nyt auta, niin räihisen sitten vähän enemmän myöhemmällä. Mutta kuitenkin eivät naiseemme ole aivan toimeittomia, sillä maalisk. 19 p. panevat he toimeen naisten päivän vion C. K. Johnsonin talolla ja Toverittaren hyväksi! Tilataan 50 kappaletta Toverittaren naisten päivän numeroa levitettäväksi tässä tilaisuudessa sellaisille, jotka eivät vielä ole Toverittaren tilaajia. Sinne ajomme mennä joukolla.

Pitäisikö Toveritar laajentaa? Juppel! Olen sitä mieltä, että laajennus olisi tarpeen, koska ei tahdo olla tilaa enään kaikille kirjoituksille. Mutta kun Selma-täti sanoi, että ei laajennusta voi tehdä nykyisellä tilaajamäärällä, että tarvitsisi kymmentuhatta tilaajaa.

Tässähän tuli älä! Tilajia ei ole ja niitä pitäisi olla, että saataisiin lehti tarkoitustaan vastaavaksi. Rippuuko tämä lehden laajennus toimituksesta vaiko meistä? Letsi! — Toimittajan virka on olla toimistossa tarkastamassa, mikä on sopivaa lehteen pantavaksi, mikä ei. Meidän paikkamme on täällä eri paikkakunnilla kautta maan, siis meidän virka on hankkia nuo kymmenen tuhatta tilaajaa, että saataisiin isompi Toveritar. Koetetaampas tehdä se!

Sitä koettaa tämä POIKA.

NORWOOD, MASS.

Terve te kaikki Toverittaren lukijat! Minä en ole koskaan kirjoittanut tähän Toveritar-lehteen. Mutta nyt ajattelin, että jos minäkin yritäisiin. En luule osaavani, mutta kyllä siitä oppii, jos on halua siihen.

Niin, minun piti ruveta selittämään tai paremmin sanoen lausumaan minun mielipiteeni siitä, miten voi Amerikan suomalainen nuorisoparhaiten edistää sosialistipuoluetta.

Ensinkin yhtyä sosialistipuolueeseen ja sitten lukea säännöt ja myös koettaa noudattaa näitä sääntöjä. Käydä säännöllisesti kokouksissa. En minä yritettiin nuorten osastoa parikin kertaa, mutta ei onnistuttu. Nämä osastot syntyivät kokonaan toista tietä, sitä tietä, joka on varmin ja hyödyllisin.

Eräs vancouverilainen nuorukainen on palannut kotiseudulleen sodasta täydellisesti sortuneena. Nuorukainen halusi seikkailua ja vastoin vanhempainsa suostumusta karkasi kotiaan ja yhtyi Englannin sotaväkeen. Nuorukaisen nimi on John Hudson. Hänellä on vieläkin kuula reidessään ja puhekykynsä on hän miltä ei menettänyt sodan kauhujen tärisyttämänä, niin että puheensa on katkoinaista ja osaksi käsittämätöntä. Hän on yksi seitsemästä eloon jääneestä sotilasosastonsa jäsenestä Hempin taistelun jälkeen. Kelpaamattomana enään sotaan palasi poika kotinsa, mutta isä suuttuneena ajoi hänet kotiaan pois. Sen jälkeen hän meni Seattleen ja sai työtä kuorma-ajurina jossa toimessa joutui vangituksi ajolakien rikkomisesta. Poika tunnusti itsensä syylliseksi poliisioikeudessa ja siellä hän myös kertoi kauhean kertomuksen sodasta, joka pani hänen hermostonsa ja ruumiillisen terveytensä pilalle elämänsä jaksiksi.

Nuoret, te jotka voitte parhaiten nuorin vaikuttaa, te jotka olette sotien nuorten kanssa aina kanssa-käymisessä, terottakaa heidän mielensä mitä sota todella on. Olkootpa nämä seuratoverinne minkäkielisiä tai mitä kansallisuutta tahansa, teidän velvollisuutenne on antaa heille näitä tietoja, mitä te jo omaatte.

SELMA-TÄTI.

meinaa, että kunhan siellä on, vaan pitää seurata ja myös koettaa käyttää puheenvuoroja, kuunnella minkälaisia asioita on menossa ja miten on päätetty. Kun on itse päässyt hyvään alkuun, niin sitten voi kehottaa toisiaakin yhtymään puolueeseen. Tuoda heitä sos. puolueen talle kappaleita katsomaan ja koettaa selittää heille minkälaisilla perusteilla me pidämme näitä kokouksia ja mitä sosialismi on. Minä kyllä itse olen koettanut ottaa osaa kaikkiin miini olen voinut ja tästä edelleen teen samaten ja toivon, että koko Norwoodin nuorisotekisi samoin.

Täällä Norwoodissa on lasten osasto, ja täällä pidetään pyhäkoulu minun tietoni mukaan joka pyhä. Mutta täällä ei ainoastaan opeteta lukemaan ja kirjoittamaan, mutta opetetaan myöskin laskemaan. Minun mielestäni tämä laskeminen ei ole niin välttämätöntä, kun tätä samaa opetetaan porvarien kouluissa.

Mutta suomenkielen lukeminen ja kirjoittaminen on paljon tärkeämpää. Minä olen itse ollut ihannoitussa, ja siellä ei opeteta laskemaan vaan opetetaan pitämään kokouksia ja myös esiintymään runoilta, lauluilla, puheilla, kertomuksilla ja monilla eri soitoilla. Täällä on kyllä lasten osasto nyt jo paremmalla puolella kun se on ennen ollut. Sillä nyt täällä on opettaja, joka opettaa lapsia laulamaan.

Joka sunnuntai-aamu on heillä harjoitukset. Ja lapset ovat kovin innostuneita. Minä olen siis jo lausunut mielipiteeni; jos sitte lopettaisin ja toivon vaan että tästä edelleenkin nämä lapset toimisivat yhä innokkaammin.

Ystävyydellä, TYTTÖ.

MILLOIN VIITSA ON VÄÄNETTÄVÄ?

Vieläkin monasti muistuu mieleeni jos minkä löytyyksen minä sain, kun uskalsin esiintyä, toisten pyynnöstä kotikyläni työväen talolla puhetta pitämään. Se oli silloin kun työväenliike alkoi levitä Suomessa, maaseudulla. — Pieni oli talo, joka meillä oli käytettävänä, mutta parempi tyhjää oli sekin. Osasto toimi vilkkaasti, joukko-tesin ei ollut suuri, mutta innokas.

Ensi alussa en tiennyt tuon tivaallista, mistä oli kysymys, kun se liike alkunsa sai, sen tiesin, että jotakin tavallisuudesta poikkeavaa se oli.

Siellä oli silloin aikaan vanha mies, en oikein tarkoin tiedä hänen oikeaa nimeään, vaan kuulin häntä aina kutsuttavan "Kana-Villeksi", joka nimi taasen johtui siitä, että hän hankki elatuksen perheelleen hoitamalla kanoja. Hän, tuo vanha "Kana-Ville", oli oikein innostunut asiaan. Usein olen ihmetellyt, miten hän niin äkkiä sai päänsä asian oikeaan tarkoituksen. Kun moni oppineempi saattoi erehtyä liikkeen suhteen niin suuresti, että ensi alussa useita pikku maanviljelijöitä yhdistyi yhdistykseen, vaan pienen ajan kuluttua he kyllä huomasivat erehdyksensä, että se liike olikin vain työlläisvärtien eikä niitä parempoisia varten. Vaikka kohta se heidän maatilansa olisi ollut niin pieni, että heidän oli pakko lainata viljaa joka kevät "viljamakasiineista", ennenkuin oma laihu oli valmis leikattavaksi. Sittenkään he eivät tahtoneet tunnustaa kuuluvansa työväenluokkaan.

Niin, Kana-Villepää ei erehtynyt, hän tiesi minne hän kuului ja minne hänen piti kuulua, aivan alusta pitäen ja niin Kana-Ville tuli minun juttusille, että pitäisi minunkin sinne yhdistyä. "Nuorena viitsa on väännettävä." Mieleni teki kyllä, enempi uteliaisuudesta kuin mistään muusta. Mutta kuinkas päästä siellä käymään, se, se oli kysymys. — Vanhempani olivat hyviä kirkon-ihmisiä, eivätkä he niin vain leikin laskeneet lapsiaan kaikilla uusilla "vihlitys-oppelja" kuulemaan. — En uskaltanut sanoa kotona sanakkaan, ei laisinkaan isän kuulen siitä mitä Kana-Ville minulle puheili.

Aina siinä apu, missä on hätä. Olin saanut sen kouluopetuksen, kuin olin tilaisuudessa saada, ja olin siis valmis alkamaan viedä elämäni esteepäin omiin päin. Enollani oli kol-